

Riksrevisionens rapport om tillsyn över transporter av farligt avfall m.m.

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse 2015/16:45 Riksrevisionens rapport om tillsyn över transporter av farligt avfall till handlingarna. Vidare föreslår utskottet att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att ansvaret för insamling och återvinning av förpackningar och tidningar även fortsatt bör ligga på producenterna och tillkännager detta för regeringen. Slutligen föreslår utskottet att riksdagen avslår motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2015/16 om avfall och kretslopp. Vissa motionsförslag tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden, och dessa behandlas därför förenklat.

I betänkandet finns åtta reservationer (S, M, SD, MP, C, V, L, KD).

Behandlade förslag

Regeringens skrivelse 2015/16:45 Riksrevisionens rapport om tillsyn över transporter av farligt avfall.

Ett fyrtyotal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2015/16.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning.....	7
Bakgrund till skrivelsen.....	7
Skrivelsens huvudsakliga innehåll.....	8
Utskottets överväganden.....	9
Transporter av farligt avfall m.m.....	9
Skrivelsen.....	9
Motionerna.....	10
Kompletterande uppgifter	10
Utskottets ställningstagande.....	11
Efterbehandling av förorenade områden m.m.	11
Motionerna.....	12
Tidigare behandling och kompletterande uppgifter	13
Utskottets ställningstagande.....	15
Cirkulär ekonomi m.m.	16
Motionerna.....	16
Kompletterande uppgifter	16
Utskottets ställningstagande.....	18
Marint skräp m.m.	20
Motionerna.....	20
Tidigare behandling och kompletterande uppgifter	21
Utskottets ställningstagande.....	24
Nedskräpning	24
Motionerna.....	24
Kompletterande uppgifter	25
Utskottets ställningstagande.....	26
Pantsystem m.m.	26
Motionerna.....	26
Tidigare behandling och kompletterande uppgifter	26
Utskottets ställningstagande.....	28
Övrigt	28
Motionerna.....	28
Kompletterande uppgifter	29
Utskottets ställningstagande.....	31
Motioner som bereds förenklat.....	31
Reservationer	33
1. Efterbehandling av förorenade områden m.m., punkt 3 (SD).....	33
2. Insamlingsansvar för förpackningar m.m., punkt 5 (S, MP, V).....	33
3. Återvinning för hushåll, punkt 6 (M, C, L, KD).....	34
4. Incitament för cirkulär ekonomi, punkt 7 (C, V).....	35
5. Plast i marina miljöer m.m., punkt 8 (SD).....	35
6. Strandstädning m.m., punkt 9 (M, C, L, KD).....	36
7. Biltvättar, punkt 12 (M).....	37
8. Slaktavfall m.m., punkt 14 (SD).....	37
Särskilda yttranden	39
1. Motioner som bereds förenklat, punkt 15 (M).....	39
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 15 (SD).....	39

3. Motioner som bereds förenklat, punkt 15 (C).....	39
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	40
Skrivelsen.....	40
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	40
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 15	46

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Transporter av farligt avfall m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:1032 av Tomas Eneroth (S) och

2015/16:1741 av Jesper Skalberg Karlsson (M) yrkandena 1–3.

2. Skrivelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2015/16:45 till handlingarna.

3. Efterbehandling av förorenade områden m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:861 av Penilla Gunther (KD),

2015/16:910 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M) yrkande 1 och

2015/16:2909 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 1–4.

Reservation 1 (SD)

4. Kvarntorpsområdet

Riksdagen avslår motion

2015/16:539 av Christina Örnebjär (FP) yrkandena 1 och 2.

5. Insamlingsansvar för förpackningar m.m.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att ansvaret för insamling och återvinning av förpackningar och tidningar även fortsatt ska ligga på producenterna och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:1362 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, FP, KD) yrkande 17 och

2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 15 och

avslår motion

2015/16:2719 av Cecilia Widegren (M).

Reservation 2 (S, MP, V)

6. Återvinning för hushåll

Riksdagen avslår motion

2015/16:1362 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, FP, KD) yrkande 18.

Reservation 3 (M, C, L, KD)

7. Incitament för cirkulär ekonomi

Riksdagen avslår motion

2015/16:2370 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 11.

Reservation 4 (C, V)

8. Plast i marina miljöer m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2533 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 5–7,

2015/16:818 av Åsa Westlund och Lena Hallengren (båda S) yrkande 1 och

2015/16:2162 av Mattias Jonsson och Adnan Dibrani (båda S).

Reservation 5 (SD)

9. Strandstädning m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2784 av Lars Tysklind m.fl. (FP) yrkande 2,

2015/16:937 av Rickard Nordin (C) och

2015/16:1554 av Cecilie Tenfjord-Toftby och Hans Rothenberg (båda M) yrkandena 1 och 2.

Reservation 6 (M, C, L, KD)

10. Nedskräpning

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:1158 av Patrick Reslow (M),

2015/16:1573 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) och

2015/16:1959 av Fredrik Christensson (C).

11. Pantsystem m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:443 av Suzanne Svensson m.fl. (S),

2015/16:2596 av Hans Wallmark m.fl. (M) och

2015/16:3102 av Markus Wiechel (SD).

12. Biltvättar

Riksdagen avslår motion

2015/16:2602 av Ulf Berg m.fl. (M) yrkande 8.

Reservation 7 (M)

13. Kompostering och matavfall m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:936 av Rickard Nordin (C),

2015/16:2124 av Karin Svensson Smith och Rasmus Ling (båda MP) yrkande 2 och

2015/16:3077 av Markus Wiechel (SD).

14. Slaktavfall m.m.

Riksdagen avslår motion

2015/16:2078 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkande 26.

Reservation 8 (SD)

15. Motioner som bereds förenklad

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 25 februari 2016

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Kristina Yngwe (C), Jonas Jacobsson Gjörtler (M), Isak From (S), Johan Hultberg (M), Martin Kinnunen (SD), Åsa Coenraads (M), Jan-Olof Larsson (S), Stina Bergström (MP), Gunilla Nordgren (M), Monica Haider (S), Anders Forsberg (SD), Lars Tysklind (L), Jens Holm (V), Lars-Axel Nordell (KD), Marianne Pettersson (S) och Johan Büser (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utskottet regeringens skrivelse 2015/16:45 Riksrevisionens rapport om tillsyn över transporter av farligt avfall och 34 motioner från den allmänna motionstiden 2015/16 med sammanlagt 46 yrkanden om avfall och kretslopp.

Riksrevisionen har granskat om regeringen och de ansvariga myndigheterna har överblick och en effektiv tillsyn över gränsöverskridande och nationella transporter av farligt avfall. Granskningen har redovisats i rapporten Transporter av farligt avfall – fungerar tillsynen? (RiR 2015:10). Riksdagen överlämnade Riksrevisionens rapport till regeringen den 19 maj 2015. Den 4 juni 2015 besökte riksrevisor Margareta Åberg med medarbetare utskottet för att presentera rapporten. Regeringen överlämnade med anledning av rapporten sin skrivelse 2015/16:45 Riksrevisionens rapport om tillsyn över transporter av farligt avfall till Riksdagen den 12 november 2015. Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Motionerna från den allmänna motionstiden tar upp frågor om bl.a. transporter av farligt avfall, efterbehandling av förorenade områden, producentansvar, cirkulär ekonomi, marint skräp, nedskräpning och pantsystem. Motionsförslagen redovisas i bilaga 1. Utskottet föreslår ett tillkännagivande om att ansvaret för insamling och återvinning av förpackningar och tidningar även fortsatt bör ligga på producenterna. Utskottet avstyrker övriga motioner i huvudsak med hänvisning till pågående arbete och gällande regelverk.

Vid kammarens sammanträde tisdagen den 24 november 2015 anmäldes att Folkpartiet liberalerna beslutat att byta partinamn till Liberalerna, med förkortningen (L).

Bakgrund till skrivelsen

Syftet med Riksrevisionens granskning har varit att beskriva och analysera hur systemet för tillsynen över gränsöverskridande och nationella transporter av farligt avfall är utformat och fungerar, samt att belysa brister i olika delar av systemet. Följande frågor har undersökts i rapporten:

- Finns det brister som begränsar tillsynens och sanktionssystemets effektivitet?
- Är ansvarsfördelningen ändamålsenlig och resurserna väl utnyttjade? Arbetar myndigheterna effektivt inom ramen för givna resurser?
- Är data och statistik tillförlitliga?

Riksrevisionens övergripande slutsats är att det finns brister i systemet för tillsyn över transporter av farligt avfall. Dessa brister leder enligt

Riksrevisionen till att systemet inte är tillräckligt effektivt för att säkerställa att lagstiftningen följs. Bristerna handlar bl.a. om att det saknas överblick över avfallet och olaglig verksamhet, att det finns luckor i tillsynen, att arbetssätt är ineffektiva och att sanktionerna troligtvis inte avskräcker oseriösa aktörer. Riksrevisionen konstaterar att regeringen och myndigheterna har förbättrat delar av systemet, men att det krävs ytterligare åtgärder för att tillsynen över transporter av farligt avfall ska kunna bedrivas effektivt. Riksrevisionen har lämnat följande rekommendationer till regeringen:

- Regeringen bör se till att illegala avfallstransporter kartläggs på nationell och regional nivå. I ett sådant arbete bör såväl brottsbekämpande myndigheter som tillsynsmyndigheter involveras.
- Regeringen bör säkerställa att ett spårbarhetssystem som medger faktisk spårbarhet införs inom rimlig tid. Som ett led i detta bör regeringen överväga att tidigarelägga leveranstiden för Naturvårdsverkets uppdrag att ta fram ett förslag till spårbarhetssystem och förbättra statistiken.
- Regeringen bör snarast besluta om hur länsstyrelsernas tillsynsansvar ska vara organiserat.
- Regeringen bör utreda om de svenska straffreglerna för otillåtna avfallstransporter behöver ändras.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen redovisar regeringen sin bedömning av Riksrevisionens iakttagelser i rapporten Transporter av farligt avfall – fungerar tillsynen? (RiR 2015:10) och de åtgärder som regeringen anser vara nödvändiga med anledning av Riksrevisionens rekommendationer. Riksrevisionen har i rapporten redovisat sin granskning av om regeringen och de ansvariga myndigheterna har överblick och en effektiv tillsyn över gränsöverskridande och nationella transporter av farligt avfall. Riksrevisionens granskning har syftat till att beskriva och analysera hur systemet för denna typ av tillsyn är utformat och fungerar samt att belysa vissa brister i de olika delarna av systemet. Riksrevisionens övergripande slutsats är att det finns vissa brister i systemet för tillsyn över transporter av farligt avfall som leder till att systemet inte är tillräckligt effektivt för att säkerställa att lagstiftningen följs. Riksrevisionens granskning visar också att regeringen och de berörda myndigheterna har förbättrat delar av systemet, men att det krävs ytterligare åtgärder för att tillsynen över transporter av farligt avfall ska kunna bedrivas effektivt.

Utskottets överväganden

Transporter av farligt avfall m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger regeringens skrivelse 2015/16:45 Riksrevisionens rapport om tillsyn över transporter av farligt avfall till handlingarna och avslår motionsyrkanden om kontroller av och tillsyn över transporter av farligt avfall m.m.

Skrivelsen

I skrivelsen anger regeringen att den instämmer i Riksrevisionens sammanfattande bedömning att det finns vissa brister i systemet för tillsyn över transporter av farligt avfall. Regeringen anför vidare att den delar Riksrevisionens bedömning att tillsynsansvaret över transporter av farligt avfall ska vara tydligt organiserat och fördelat mellan myndigheter på ett sätt som säkerställer att tillsynsverksamheten kan genomföras på ett effektivt sätt. Mot denna bakgrund har regeringen beslutat om en ändring i miljötillsynsförordningen (2011:13) som tydliggör fördelningen av tillsynsansvaret för gränsöverskridande avfallstransporter enligt EU-förordningen om avfallstransporter (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall). Ändringen, som trädde i kraft den 1 januari 2016, innebär att tillsynsansvaret koncentreras till länsstyrelserna i de fem län där de flesta gränsöverskridande avfallstransporter sker via hamnar och gränsövergångar, dvs. länsstyrelserna i Gävleborgs, Norrbottens, Skåne, Stockholms och Västra Götalands län. Dessa länsstyrelser ska i sin tillsyn samverka med andra berörda länsstyrelser samt med Kustbevakningen, Polismyndigheten och Tullverket. Regeringen anger vidare att den ger samma fem länsstyrelser i uppdrag att bl.a. föreslå hur den kompetens som är nödvändig för tillsyn över gränsöverskridande avfallstransporter kan göras tillgänglig för de samverkande myndigheterna dygnet runt. Uppdraget ska genomföras i samråd med Tullverket, Naturvårdsverket, Polismyndigheten och Kustbevakningen och redovisas till Miljö- och energidepartementet senast den 1 juni 2016. De fem länsstyrelserna ska även kartlägga arten och omfattningen av illegala avfallstransporter inom sina respektive geografiska tillsynsområden. Även denna del av uppdraget ska genomföras i samråd med Tullverket, Naturvårdsverket, Polismyndigheten och Kustbevakningen. Kartläggningarna bör ha lämnats till Naturvårdsverket senast den 30 september 2016. Regeringen framhåller vidare att ett effektivt system för spårbarhet och avfallsstatistik är en viktig förutsättning för en väldimensionerad och riskbaserad tillsyn och att den kommer att fortsätta arbeta för att säkerställa att ett välfungerande system för spårbarhet och

avfallsstatistik införs inom rimlig tid efter det att Naturvårdsverket slutredovisat sitt uppdrag till regeringen. Regeringen menar dock att området är komplext och att det behövs tid för att hitta de mest effektiva lösningarna för att förbättra statistiken och spårbarheten. Enligt regeringen skulle en tidigareläggning av redovisningsdatumet för Naturvårdsverkets uppdrag om förbättrad avfallsstatistik och spårbarhetssystem kunna påverka förslagets kvalitet.

Regeringen anger att den kommer att ta hänsyn till Riksrevisionens iakttagelser i det fortsatta arbetet med att se över de svenska straffreglerna om otillåtna avfallstransporter. Det är enligt regeringen viktigt att sanktionerna är effektiva, proportionerliga, avskräckande och anpassade till överträdelseernas allvar för att få genomslag.

Motionerna

I motion 2015/16:1032 av Tomas Eneroth (S) anförs att det bör göras en översyn gällande ökad samverkan och kontroller av misstänkt olagliga avfallstransporter. Motionären anser att den svenska statistiken över hur mycket farligt avfall som uppkommer och behandlas innehåller stora osäkerheter och att möjligheten till tillsyn dygnet runt bör ses över.

Enligt motion 2015/16:1741 av Jesper Skalberg Karlsson (M) yrkande 1 bör regeringen se till att de illegala avfallstransporterna kartläggs. Enligt motionären medför bristen på information om lagliga och illegala avfallsströmmar att förutsättningarna för en riskbaserad tillsyn inte finns på plats. Motionären anger i yrkande 2 att regeringen snarast bör besluta om hur länsstyrelsernas tillsynsansvar för transporter av farligt avfall ska vara organiserat. I yrkande 3 anförs att regeringen bör utreda om de svenska straffreglerna om olagliga avfallstransporter behöver ändras.

Kompletterande uppgifter

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG om avfall och om upphävande av vissa direktiv, det s.k. avfallsdirektivet, ska Sverige ha system för spårbarhet och registerhållning. I sitt regleringsbrev för 2015 fick Naturvårdsverket i uppdrag att analysera dagens avfallsflöden och hur de förväntas utvecklas, hur dessa avfallsflöden kan förväntas tas om hand samt hur kapaciteten för olika typer av avfallsbehandling kan förväntas utvecklas. Utifrån denna analys ska myndigheten utveckla avfallsstatistiken och föreslå hur dessa uppgifter kan samlas in och sammanställas kontinuerligt. Vidare ska myndigheten utveckla ett förslag på ett särskilt system för spårbarhet av framför allt farligt avfall. Förslaget ska uppfylla kraven i avfallsdirektivet, särskilt i fråga om spårbarhet enligt artikel 17 och registerhållning enligt artikel 35. Förslagen ska bidra till att det blir enklare att följa flöden och trender inom avfallsområdet, inklusive import och export, att få bättre underlag för tillsyn, att etappmålen om avfall kan följas upp samt som

underlag och komplement till den nationella avfallsplanen. Naturvårdsverket ska föra en dialog med berörda instanser och aktörer. Vidare ska myndigheten ha regelbundna avstämningar med Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet). Den 10 september 2015 delredovisade Naturvårdsverket ett förslag till tänkbar inriktning för den framtida avfallsstatistiken samt hur ett spårbarhetssystem skulle kunna utformas och vad som bör ingå (NV-00316-15). Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 oktober 2016.

I regeringsuppdraget till Länsstyrelsen i Gävleborgs län m.fl. om tillsyn över gränsöverskridande transporter av farligt avfall (M2015/03844/Ke) ingår även att redovisa de tillsynsinsatser över gränsöverskridande avfallstransporter som genomförts under 2015 och 2016. Länsstyrelserna ska senast den 15 mars 2016 redovisa tillsynsinsatser för 2015 och senast den 15 mars 2017 tillsynsinsatser för 2016.

Utskottets ställningstagande

Som både Riksrevisionen och regeringen framhåller måste tillsynsansvaret över transporter av farligt avfall vara tydligt organiserat och fördelat mellan myndigheter på ett sätt som säkerställer att tillsynsverksamheten kan genomföras på ett effektivt sätt. Genom de ändringar i miljötillsynsförordningen som redovisats ovan koncentreras tillsynsansvaret till länsstyrelserna i de fem län där de flesta gränsöverskridande avfallstransporter sker via hamnar och gränsövergångar, dvs. länsstyrelserna i Gävleborgs, Norrbottens, Skåne, Stockholms och Västra Götalands län. Dessa länsstyrelser ska i sin tillsyn samverka med andra berörda länsstyrelser samt med Kustbevakningen, Polismyndigheten och Tullverket. Utskottet noterar även de uppdrag som lämnats till berörda länsstyrelser och utgår sammanfattningsvis från att det arbete som pågår kommer att förbättra möjligheterna att säkra en ändamålsenlig och effektiv tillsyn över transporter av farligt avfall.

Med det anförda föreslår utskottet att motionerna 2015/16:1032 (S) och 2015/16:1741 (M) yrkandena 1–3 lämnas utan vidare åtgärd.

Utskottet föreslår vidare att riksdagen lägger regeringens skrivelse 2015/16:45 Riksrevisionens rapport om tillsyn över transporter av farligt avfall till handlingarna.

Efterbehandling av förorenade områden m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om efterbehandling av förorenade områden m.m.

Jämför reservation 1 (SD).

Motionerna

Enligt kommittémotion 2015/16:2909 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 1 måste arbetet med att kartlägga och åtgärda förorenade områden ges ökad prioritet, och enligt yrkande 2 ska bostadsbyggande vid sidan av miljönytta kunna vara styrande vid prioritering av sanering av mark. I yrkande 3 anförs att det bör utredas hur sanering av mark kan ske mer effektivt och i yrkande 4 att miljöbalken bör ses över för att öka effektiviteten i arbetet med att sanera förorenade områden. Motionärerna anser att det är grundläggande att den som har orsakat en skada ska bekosta saneringen men att eftersom det ofta är omöjligt att identifiera någon som kan betala så faller ett stort ansvar på staten. Enskilda aktörer som kommer in som ägare av mark i ett skede långt efter att en förening har ägt rum, och som saknar koppling till tidigare ägare, ska enligt motionärerna inte tvingas ta ansvar för tidigare föreningar. De anser att staten bör ta ett större ansvar på detta område, både av miljöskäl och för att inte näringslivet ska drabbas på ett orimligt sätt och att miljöbalkens regler om förorenarens ansvar bör ses över för att minska osäkerheten och öka effektiviteten i arbetet med att sanera förorenad mark.

I motion 2015/16:910 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M) yrkande 1 anförs att ansvarsfrågan för efterbehandling av förorenade områden bör förtydligas och att regelverket bör ses över. Motionärerna anför att när riksdagen antog de nationella miljömålen var syftet att miljöarbetet skulle bli mer fokuserat och målinriktat, och att detta fortfarande är angeläget. De anser därför att det är viktigt att regelverket för kostnadsansvar vid efterbehandling av förorenade områden ses över.

I motion 2015/16:539 av Christina Örnebjär (FP) yrkande 1 framhålls att det behövs fortsatta och djupare undersökningar av Kvarntorpsområdet i Kumla. I yrkande 2 anförs vidare att det behövs ekonomiskt statligt stöd för att kunna sanera Kvarntorpsområdet. Motionären anför att enligt Sveriges geologiska undersökning är Kvarntorpsområdet ett av landets allra mest förorenade områden, med en föroreningssituation som är extremt omfattande i såväl vatten som mark och att kostnaderna för efterbehandling sannolikt kommer att bli högre än vad Kumla kommun kan hantera.

Enligt motion 2015/16:861 av Penilla Gunther (KD) bör en plan för avfalls- och återvinningssystem upprättas för alla energislag, där även förslag på finansiering ingår. Motionären anger att kristdemokraterna gärna vill se förnybara energikällor för el- och värmeproduktion, men att det inte är säkert att anläggningarna eller kringprodukterna för framställningen av sådan energi är lika hållbara och återvinningsbara. Vidare anförs bl.a. att det inte heller är säkert att efterbehandling av platsen kan göras med så lite påverkan på människor och miljö som möjligt till en kostnad som branscherna själva kan finansiera.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Av miljöbalkens allmänna hänsynsregler framgår att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön (2 kap. 3 § första stycket miljöbalken). Hänsynsreglerna innebär också att alla som bedriver eller har bedrivit en verksamhet som medfört skada eller olägenhet för miljön har ett ansvar till dess att skadan eller olägenheten har upphört (2 kap. 8 § miljöbalken). Utgångspunkten är att det är verksamhetsutövaren som är ansvarig för efterbehandling av ett förorenat område, men om det inte finns någon ansvarig verksamhetsutövaren kan ansvaret falla på markägaren. I de fall det inte finns någon sådan ansvarig kan staten i stället besluta om bidrag till efterbehandlingen enligt förordningen (2004:100) om avhjälpande av föroreningsskador och statligt stöd för sådant avhjälpande.

Utskottet har tidigare behandlat frågor om efterbehandling av förorenad mark i betänkande 2014/15: MJU8. I betänkandet tog utskottet bl.a. upp frågan om prioritering av områden vid sanering av mark och anförde då följande:

Utskottet anser att arbetet med sanering och återställande av förorenad mark är angeläget. En annan angelägen samhällsfråga är bostadsbristen i landet. För att minska bostadsbristen måste bostadsbyggandet öka. Utskottet anser därför att det bör finnas en möjlighet att prioritera upp förorenade områden i riskklass 2 när det gäller beslut om statliga bidrag till efterbehandling, i de fall ett område är betydelsefullt för bostadsbyggande. Bostadsbyggande bör därför, vid sidan av miljönytta, vara en styrande faktor vid prioritering av områden för sanering av mark.

Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr 2014/15:131). Detta bör ges regeringen till känna

I sitt regleringsbrev för 2015 fick Naturvårdsverket i uppdrag att utreda förutsättningarna och om möjligt föreslå nya finansieringsformer för en kostnadseffektiv efterbehandling av förorenade områden där den ansvarige saknar betalningsförmåga för efterbehandling. I Naturvårdsverkets redovisning av uppdraget den 28 januari 2016 föreslås två olika sätt att öka finansiering för efterbehandling av förorenade områden: att alla verksamhetsutövare som omfattas av förordningen (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll ska upprätta en s.k. saneringsplan med tidsbestämd planering av efterbehandling av konstaterade föroreningar inklusive kostnadsuppskattningar, och att alla anmälnings- och tillståndspliktiga verksamhetsutövare ska betala in avgifter till en statligt administrerad fond för bidrag till efterbehandling i de fall där det finns en ansvarig men som saknar betalningsförmåga. Enligt Naturvårdsverket bidrar förslagen till att öka takten i efterbehandlingsarbetet genom att förbättra förutsättningarna för att det ska finnas tillgängliga medel för efterbehandling av förorenade områden.

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 20) att det fortfarande finns många områden i Sverige som har förorenats av tidigare verksamheter och att dessa områden måste åtgärdas så att de inte utgör något hot. Vidare anförs att takten i saneringsarbetet måste öka och att en höjning av anslagsnivån därför är nödvändig. Regeringen föreslår därför att ytterligare 50 miljoner kronor tillförs anslaget för sanering och att ett ekonomiskt stöd till kommuner för sanering av mark för bostadsbyggande införs fr.o.m. 2016. För detta tillförs anslaget 300 miljoner kronor per år 2016 och 2017. Från och med 2018 tillförs anslaget 200 miljoner kronor per år. Regeringen anger vidare i huvudsak att utredningar och åtgärder inom ramen för efterbehandlingsarbetet som finansieras av den ansvariga verksamheten spelar en avgörande roll för att uppnå en giftfri miljö inom rimlig tid och att tillsynsarbetet på länsstyrelserna därför har förstärkts genom ökade resurser. När det gäller frågan om tillsyn enligt miljöbalken anför regeringen vidare att denna behöver stärkas och utvecklas och att miljöbalkens tillsyns- och sanktionssystem behöver ses över. Enligt information från Miljö- och energidepartementet är denna översyn under beredning inom Regeringskansliet.

Det är Naturvårdsverket som fördelar medlen för arbetet med förorenade områden. Länsstyrelserna kan söka bidrag för sådant arbete hos Naturvårdsverket medan kommunerna eller annan huvudman i sin tur kan vända sig till länsstyrelserna. Enligt Naturvårdsverket har nära 340 miljoner kronor avsatts till åtgärder och ca 57 miljoner kronor till tillsyn och utredning inom efterbehandling under 2016.

Länsstyrelserna har enligt sitt regleringsbrev för 2016 ett återrapporteringskrav om åtgärder för att öka privatfinansierade efterbehandlingar. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet privatfinansierade efterbehandlingar av förorenade områden och redovisa arbetet med att åtgärda förorenade områden med statliga bidrag. Liknande uppdrag har funnits med i länsstyrelsernas regleringsbrev under flera år tillbaka.

I Länsstyrelsen i Örebro läns regionala program för efterbehandling av förorenade områden i Örebro län 2016–2018 (Publ nr: 2015:34) anges att länsstyrelsen prioriterar Kvarntorpsområdet i arbetet med förorenade områden.

Enligt uppgift från Energimyndigheten arbetar myndigheten tillsammans med Naturvårdsverket med att ta fram en vägledning om nedmontering av vindkraftverk och efterbehandling av platsen. I vägledningen kommer olika aspekter att tas upp som är av vikt redan när en verksamhetsutövare ansöker om tillstånd för att uppföra vindkraftverk, när planering av den framtida nedmonteringen av verken och efterbehandlingen sker samt vid kommande tillsyn. Vägledningen riktar sig till prövnings- och tillsynsmyndigheter, projektörer och markägare.

Naturvårdsverket ska enligt 83 § avfallsförordningen (2011:976) se till att det finns en nationell avfallsplan och ett program för förebyggande av avfall

som motsvarar kraven enligt avfallsdirektivet. I Naturvårdsverkets regleringsbrev för 2016 har verket fått i uppdrag att utvärdera den nuvarande nationella avfallsplanen som gäller för åren 2012–2017 och att ta fram ett förslag till en reviderad nationell avfallsplan för åren 2018–2023. I förslaget till en reviderad nationell avfallsplan bör enligt uppdraget även programmet för att förebygga avfall ingå. I uppdraget anges att förslaget ska utformas så att det kan utgöra ett underlag för regeringens strategi för svensk avfallshantering för att nå generationsmålet, miljökvalitetsmålen och relevanta etappmål. Förslaget ska omfatta samtliga avfallsströmmar samt innehålla en redogörelse för alla relevanta mål och styrmedel och en beskrivning av de områden som är särskilt prioriterade att vidareutveckla för att nå målen. Uppdraget ska redovisas senast den 15 januari 2017.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att arbetet med att sanera och återställa förorenad mark är angeläget. Som regering anført i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 20) finns det fortfarande många områden i Sverige som har förorenats av tidigare verksamheter, och dessa områden måste åtgärdas så att de inte utgör något hot. Utskottet anser liksom regeringen att takten i saneringsarbetet måste öka och noterar med tillfredsställelse de höjningar av anslagsnivåerna som riksdagen har beslutat om med anledning av regeringens förslag. Som redovisats ovan föreslår Naturvårdsverket två olika sätt för att öka finansiering för efterbehandling av förorenade områden. Enligt Naturvårdsverket bidrar förslagen till att öka takten i efterbehandlingsarbetet genom att förbättra förutsättningarna för att det ska finnas tillgängliga medel för efterbehandling av förorenade områden.

Med det anförda och vad som i övrigt redovisats ovan föreslår utskottet att motionerna 2015/16:539 (FP) yrkandena 1 och 2, 2015/16:861 (KD), 2015/16:910 (M) yrkande 1 och 2015/16:2909 (SD) yrkandena 1–4 lämnas utan vidare åtgärd.

Cirkulär ekonomi m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller två motionsyrkanden om att ansvaret för insamling och återvinning av förpackningar och tidningar även fortsatt bör ligga på producenterna samtidigt som förutsättningarna för ett närmare samarbete med, och inflytande för, kommunerna stärks. Riksdagen avslår motionsyrkanden om bästa möjliga producentansvar, återvinning för hushållen och cirkulär ekonomi.

Jämför reservationerna 2 (S, MP, V), 3 (M, C, L, KD) och 4 (C, V).

Motionerna

I kommittémotion 2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 15 anförs att producentansvaret bör fortsätta att gälla för förpackningsinsamling. Enligt kommittémotion 2015/16:1362 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, FP, KD) yrkande 17 bör ansvaret för insamling och återvinning av förpackningar och tidningar även fortsatt ligga på producenterna samtidigt som förutsättningarna för ett närmare samarbete med, och inflytande för, kommunerna stärks. I yrkande 18 i samma motion anförs att det bör bli ännu enklare för hushållen att lämna in material till återvinning, återanvändning och insamling, inte minst vad gäller textilier, kläder och elektronik.

Enligt motion 2015/16:2719 av Cecilia Widegren (M) bör miljönytta få gå före ideologi för att möjliggöra bästa möjliga producentansvar för bättre klimat och miljö. Monopollösningar bör därmed avvisas.

Enligt partimotion 2015/16:2370 av Anders W Jonsson m.fl. (C) behöver Sverige bli mer resurseffektivt. Det som förr ansågs värdelöst är i dag en resurs. Motionärerna anser att dagens regelverk inte är utformat för den moderna teknikens möjligheter. För att stärka en cirkulär ekonomi bör incitament skapas och regler förenklas för att tillvarata tidigare avfall från exempelvis gruvor och nedlagda deponier (yrkande 11).

Kompletterande uppgifter

Insamling av förpackningsavfall och returpapper från hushållen

Den 24 juni 2015 fick en utredare inom Regeringskansliet i uppdrag att föreslå hur en förändring av ansvaret för den fysiska insamlingen av förpackningsavfall och returpapper från hushållen ska utformas. Detta ansvar ligger enligt gällande lagstiftning på producenterna. Enligt uppdraget bör ansvaret i stället ligga på kommunerna. Utredaren ska bl.a. lämna förslag på hur en sådan ansvarsförändring ska fungera i alla delar och hur en övergångslösning ska utformas.

Klimat- och miljöminister Åsa Romsons svarade den 5 augusti 2015 på en fråga (2014/15:718) om den ovan angivna utredningen om insamling av förpackningsavfall och returpapper från hushållen. Hon framhöll då att det är regeringens avsikt att lägga ansvaret för insamlingen av förpackningsavfall och returpapper från hushållen på kommunerna, men att producentansvaret som sådant ska stå kvar.

Återvinning för hushåll

Regler om producenters skyldighet att ta hand om sådant avfall som utgörs av elprodukter finns i förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning som trädde i kraft den 15 oktober 2014. Ett syfte med reglerna är att det ska vara enklare för konsumenterna att lämna ifrån sig sitt elavfall. Reglerna innebär bl.a. att sedan den 1 oktober 2015 är butiker som säljer elutrustning under vissa förutsättningar skyldiga att ta emot elavfall. Kommunen har emellertid ett övergripande ansvar för hushållsavfall och har därför fortfarande ansvar för elavfall från produkter som inte omfattas av producentansvaret.

Den 28 augusti 2014 fick Naturvårdsverket i uppdrag att utveckla förslag om hantering av textilier (M2014/1901/Ke). Förslagen ska styra mot att nå högre upp i avfallshierarkin genom såväl avfallsförebyggande åtgärder som ökad återanvändning och materialåtervinning av textilier, samt mot giffria kretslopp. Utgångspunkten för förslagen ska vara principen om att det är förorenaren som betalar. Uppdraget ska genomföras i samråd med berörda myndigheter, kommuner och aktörer. Naturvårdsverket fick i regleringsbrevet för 2016 ett kompletterande uppdrag att även analysera förutsättningarna för eventuella mål för textilier och vid behov även föreslå sådana mål. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2016.

Den 14 januari 2016 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att analysera och föreslå styrmedel för att främja återanvändning av produkter och därmed förebygga uppkomsten av avfall. Det övergripande målet är att nå en mer resurseffektiv och cirkulär samhällsekonomi. Styrmedlen ska ge incitament till både producenter och konsumenter, samt till nya eller befintliga företag i mellanledet, i syfte att främja t.ex. handeln med begagnade produkter samt reparationer och uppgradering av produkter. Uppdraget ska i första hand inrikta sig på produkter avsedda för konsumentmarknaden som är särskilt intressanta ur ett resurs- och miljöperspektiv med hänsyn till generationsmålet och miljökvalitetsmålen. Utredaren ska redovisa sitt uppdrag senast den 28 februari 2017.

Incitament för cirkulär ekonomi

I artikel 4 i avfallsdirektivet fastställs en avfallshierarki som ska gälla som prioriteringsordning för lagstiftning och politik som rör förebyggande och hantering av avfall. Avfall ska enligt bestämmelsen i första hand förebyggas, i andra hand förberedas för återanvändning, i tredje hand materialåtervinnas, i

fjärde hand återvinnas på något annat sätt (t.ex. genom energiåtervinning) och i femte och sista hand bortskaffas. EU:s avfallshierarki är inte samlat införd i miljöbalken utan motsvaras av bestämmelser i bl.a. 2 kap. och 15 kap. miljöbalken och bestämmelser i olika förordningar och föreskrifter. Regeringen har aviserat att en proposition om avfallshierarkin kommer att lämnas till riksdagen våren 2016. Enligt Miljö- och energidepartementet kommer propositionen att innehålla förslag till ändringar i framför allt 2 kap. och 15 kap. miljöbalken i syfte att samlat och tydligt införa avfallshierarkin i svensk lagstiftning.

Den 2 december 2015 presenterade EU-kommissionen ett meddelande om cirkulär ekonomi. Meddelandet omfattar dels ett förslag till handlingsplan för den cirkulära ekonomin, dels förslag om ändringar av flera direktiv om avfall. Ett remissförfarande om kommissionens förslag avslutades i februari 2016. I regeringens faktapromemoria¹ om kommissionens förslag anges bl.a. att regeringen välkomnar meddelandet om den cirkulära ekonomin i stort och att en biobaserad och cirkulär ekonomi är en prioriterad fråga för regeringen för att öka resurseffektivitet och minska miljö- och klimatpåverkan samtidigt som det gynnar näringslivsutveckling och nya jobb. Regeringen konstaterar vidare att handlingsplanen till stor del saknar förslag till bindande lagstiftning och att fem prioriterade områden lyfts fram: plast, livsmedelsavfall, råvaror av avgörande betydelse, bygg- och rivningsavfall, biomassa och biobaserade produkter. Regeringen ställer sig enligt promemorian i stort positiv till handlingsplanen och den breda ansatsen men hade gärna sett även lagstiftningsförslag. Förslagen om ändringar i avfallsdirektiv innebär bl.a. höjda mål för förberedelse av återanvändning och återvinning av kommunalt avfall och förpackningsavfall, ändrade bestämmelser om biprodukter och om när avfall upphör att vara avfall, minimikrav för producentansvar samt ytterligare krav på nationella avfallsplaner och program för förebyggande av avfall. Förslagen innebär även mål för en gradvis minskning av deponering av kommunalt avfall och krav på rikstäckande elektroniska register för att förbättra spårbarhet av farligt avfall. Regeringen anser enligt promemorian att ambitionsnivån inte är tillräckligt hög vad gäller deponering av organiskt avfall och att fasa ut särskilt farliga ämnen.

Utskottets ställningstagande

Insamling av förpackningsavfall och returpapper från hushållen

Alliansregeringen beslutade i augusti 2014 att ansvaret för insamling av förpackningsavfall och returpapper fortsättningsvis skulle ligga på producenterna men med kraftigt skärpta krav på producenterna (se förordning [2014:1073] om producentansvar för förpackningar och förordning

¹ Regeringens faktapromemoria 2015/16:FPM30 EU:s handlingsplan för en cirkulär ekonomi samt ändring av flera direktiv om avfall.

[2014:1074] om producentansvar för returpapper). Alliansen höjde då även målen för insamling och återvinning av förpackningar, returpapper och elektronik (avseende elektronik, se förordning [2014:1075] om producentansvar för elutrustning) och skärpte kraven för att hushållen ska ha tillgång till enkla och tydliga insamlingssystem. Det var viktiga steg i att öka resurseffektiviteten i Sverige för att förebygga avfall och på bästa sätt materialåtervinna avfall. Syftet med ändringarna var att skärpa upp systemet och samtidigt utnyttja redan gjorda investeringar i Sverige för att på ett kostnadseffektivt sätt nå de uppsatta målen och kraven. Ett sådant system står även i överensstämmelse med principen om att förorenaren betalar och enligt utskottets finns det inga skäl att ändra detta väl inarbetade och kostnadseffektiva system. Utskottet anser vidare att detta samtidigt innebär att förutsättningarna för närmare samarbete med, och inflytande för kommunerna, måste stärkas. Det anförda bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet kommittémotion 2015/16:1935 (KD) yrkande 15 och kommittémotion 2015/16:1362 (C, M, FP, KD) yrkande 17. Motion 2015/16:2719 (M) kan därmed lämnas utan vidare åtgärd.

Återvinning för hushåll

Som utskottet redovisat ovan har Naturvårdsverket ett uppdrag att utveckla förslag om hantering av textilier. Förslagen ska styra mot att nå högre upp i avfallshierarkin genom såväl avfallsförebyggande åtgärder som ökad återanvändning och materialåtervinning av textilier, samt mot giffria kretslopp. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2016. Vidare har regeringen nyligen tillsatt en utredning som bl.a. ska föreslå styrmedel för att främja återanvändning av produkter. Utskottet föreslår med hänvisning till de kompletterande uppgifterna ovan att kommittémotion 2015/16:1362 (C, M, FP, KD) yrkande 18 lämnas utan vidare åtgärd i avvaktan på resultatet av det pågående arbetet.

Incitament för cirkulär ekonomi

Utskottet noterar även i detta sammanhang den ovan beskrivna utredningen om styrmedel för att främja återanvändning av produkter och förebygga uppkomsten av avfall. Det övergripande målet för utredningen är att nå en mer resurseffektiv och cirkulär samhällsekonomi. Utskottet noterar vidare det uppdrag som regeringen har gett Naturvårdsverket om en reviderad nationell avfallsplan (se föregående avsnitt) samt att regeringen under våren 2016 avser att lämna en proposition om avfallshierarkin till riksdagen. Därutöver noterar utskottet det arbete som utförs på EU-nivå och det meddelande om den cirkulära ekonomin som nyligen lagts fram av EU-kommissionen. De åtföljande förslagen om ändringar i avfallsdirektivet innebär bl.a. höjda mål för förberedelse av återanvändning och återvinning av kommunalt avfall och förpackningsavfall, förändrade bestämmelser om biprodukter och om när

avfall upphör att vara avfall, minimikrav för producentansvar samt ytterligare krav på nationella avfallsplaner och program för förebyggande av avfall.

Mot bakgrund av det som anförts ovan och det arbete som pågår anser utskottet att partimotion 2015/16:2370 (C) yrkande 11 kan lämnas utan vidare åtgärd.

Marint skräp m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om plast i marina miljöer, mikroplast, plastpåsar, strandstädning m.m.

Jämför reservationerna 5 (SD) och 6 (M, C, L, KD).

Motionerna

Plast i marina miljöer m.m.

I kommittémotion 2015/16:2533 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkande 5 anfördes att det krävs en helhetsstrategi i arbetet med att reducera problemen med plast i marina miljöer. Motionärerna anger vidare i yrkande 6 att ökade resurser bör avsättas för att kartlägga flödena av plast, både mikroplast och makroplast, i samhället och i yrkande 7 att åtgärder bör vidtas för att minska den totala användningen av plastprodukter. Förekomsten av plast i marina miljöer och andra ekosystem är ett tilltagande problem. Sverige bör agera nationellt och regionalt samt intensifiera arbetet med att lyfta problematiken i internationella forum.

Enligt motion 2015/16:818 av Åsa Westlund och Lena Hallengren (båda S) yrkande 1 bör det vidtas åtgärder för att komma åt det växande problemet med mikroplast i hav och vattendrag.

I motion 2015/16:2162 av Mattias Jonsson och Adnan Dibrani (båda S) anfördes att regeringen ska verka för en minskad användning av plastpåsar till förmån för alternativa lösningar. Motionärerna anför att målet måste vara att vi i Sverige på sikt helt ska sluta använda plastpåsar.

Strandstädning

Enligt motion 2015/16:1554 av Cecilie Tenfjord-Toftby och Hans Rothenberg (båda M) yrkande 1 bör möjligheterna för en långsiktig organisering och finansiering av strandstädningen vid våra kuster ses över. Lika lite som skräpet känner landsgränser känner det av kommungränserna. En möjlig lösning skulle enligt motionärerna vara att ge länsstyrelserna i uppdrag att organisera och finansiera strandstädningen i Sverige. Vidare bör övervägas om det finns möjlighet för ett EU-samarbete för att minska andelen marint skräp från källan

och ta fram en långsiktig strategi för insamling och finansiering av hanteringen av marint skräp (yrkande 2).

I motion 2015/16:937 av Rickard Nordin (C) framförs krav på en översyn av ansvaret och kostnaderna för städning av stränder på grund av marint skräp.

I kommittémotion 2015/16:2784 av Lars Tysklind m.fl. (FP) yrkande 2 framhålls att staten ska ta ett större ansvar för städning av våra stränder. Motionärerna anför vidare att det är kustkommunerna som drabbas av skräpet men att det till stor del inte är invånarna i kustkommunerna som är skyldiga till nedskräpningen. Havs- och vattenmyndigheten bör därför få i uppdrag att till kommuner fördela statliga medel för städning av stränder.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Plast i marina miljöer m.m.

Utskottet har tidigare behandlat frågor om marint skräp i sitt betänkande 2014/15:MJU8. Utskottet refererade då bl.a. till sitt utlåtande 2012/13:MJU18 om Europeiska kommissionens grönbok om en europeisk strategi för plastavfall i miljön (KOM(2013) 123) och angav bl.a. följande:

I utlåtande 2012/13:MJU18 framhöll ett enigt utskott att det krävs att åtgärder vidtas inom flera områden för att komma till rätta med problemen med plastavfall i miljön. Utskottet anförde bl.a. att problemet med mikroskopiska plastartiklar är utomordentligt allvarligt och att den negativa utvecklingen måste hejdas. I samband med att kommissionen överväger åtgärder för att ta hand om avfall som spolats upp på land ansåg utskottet att kommissionen även bör överväga ekonomiska bidrag till strandstädning. Utskottet ansåg att det var önskvärt att kommissionen tar fram ett underlag för utformningen av ett sådant stöd för att skapa incitament för såväl kommuner som det civila samhället att ta hand om avfallet. Utskottet vidhåller sin uppfattning.

I betänkande 2015/15:MJU8 anförde utskottet vidare att kretsloppsarbetet behöver stärkas för att minska förekomsten av farliga kemikalier, mikroplaster och marint skräp i våra vattenområden. Utskottet framhöll vidare att marin nedskräpning är en global utmaning och att Sverige därför även fortsättningsvis bör vara drivande inom EU och i regionala och internationella sammanhang när det gäller marint avfall inklusive mikroplaster, samt att problemen med marin nedskräpning är tydliga även i Sverige. Utskottet anförde avslutningsvis följande:

Regeringen bör ta initiativ till att utreda regelverk som gör att nedskräpningen och spridningen av mikroplaster motverkas och på sikt upphör. Arbetet för att minska förekomsten av marint skräp och mikroplaster i våra vattenområden behöver stärkas. Detta bör ges regeringen till känna.

Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande i frågan om ett stärkt arbete för att minska förekomsten av marint skräp och mikroplaster i våra vattenområden (rskr. 2014/15:131).

I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 20) konstaterar regeringen att den har gett Naturvårdsverket i uppdrag att bl.a. identifiera viktigare källor i Sverige till utsläpp av mikropartiklar av plast i havet. Uppdraget ska redovisas den 15 juni 2017. Regeringen framhåller i propositionen att Sverige om möjligt bör gå före EU med nationella åtgärder och om det bedöms lämpligt förbjuda mikroplaster i kosmetiska produkter.

Kemikalieinspektionen har inom ramen för sitt regeringsuppdrag att vidareutveckla handlingsplanen för en giftfri vardag bl.a. haft i uppdrag att föreslå nationella åtgärder för att begränsa förekomsten av mikroplaster i kosmetiska produkter. I en rapport den 15 januari 2016 föreslår Kemikalieinspektionen bl.a. att regeringen ska förbjuda försäljning av kosmetiska produkter som innehåller mikrokorn av plast (rapport 2/16). Enligt Miljö- och energidepartementet pågår ett remissförfarande om rapporten till den 2 maj 2016.

Den 19 november 2015 gav regeringen ett uppdrag till Naturvårdsverket om en minskad förbrukning av plastkassar (M2015/03967/Ke). Naturvårdsverket ska utveckla ett förslag till genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/720 av den 29 april 2015 om ändring av direktiv 94/62/EG när det gäller att minska förbrukningen av plastbärkassar. Naturvårdsverket ska redovisa sitt uppdrag till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) senast den 15 mars 2016.

Ett av de prioriterade områdena i kommissionen föreslagna paket om cirkulär ekonomi (se föregående avsnitt) är plast. Enligt förslaget kommer kommissionen att under 2017 anta en strategi för plast inom ramen för cirkulär ekonomi där man tar upp frågor om möjligheter till materialåtervinning, biologisk nedbrytbarhet, förekomst av farliga ämnen i vissa plaster och marint avfall.

Strandstädning

Klimat- och miljöminister Åsa Romsons svarade den 3 september 2015 på en interpellation (2014/15:747) om marint skräp. Hon anförde då bl.a. att det är ett kommunalt ansvar att ta hand om marint och annat skräp, men att regeringen har valt att stödja särskilt drabbade kustkommuner genom anslag till Havs- och vattenmyndigheten som finansierar projektet Ren och attraktiv kust med sammanlagt 6 miljoner kronor fram till 2018. Projektet syftar bl.a. till att motverka marint skräp i såväl förebyggande som operativa insatser. Ministern anförde vidare i huvudsak att det är mycket viktigt för Sverige att vara aktiv i de regionala samarbetena kring Östersjön och Nordsjön för att minska källorna till det marina skräpet. Hon lyfte vidare fram Sveriges huvudansvar för två projekt inom ramen för Ospars (konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten) regionala aktionsplan för marint skräp och att Sverige inom ramen för Helcom (Helsingforskonventionen för skydd av Östersjön marina miljö) har varit drivande för att få fram den regionala åtgärdsplan för marint skräp som antogs den 4 mars 2015. Ministern framhöll

även att Sverige inom EU har bidragit med konkreta förslag till kommissionens nya paket om cirkulär ekonomi.

I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 20) anger regeringen att internationellt samarbete, bl.a. genom de regionala konventionerna Oskar och Helcom, är nödvändigt för att nå de havs- och vattenrelaterade miljökvalitetsmålen. Vidare anges att Sverige aktivt driver på i arbetet med skydd av biologisk mångfald, skyddade marina områden, marint skräp och övergödning, samt att regeringen har varit pådrivande i framtagandet av Oskars regionala aktionsplan för marint skräp som antogs 2014.

Den regionala aktionsplanen inom Oskar syftar till att minska den marina nedskräpningen från både land- och havsbaserade källor och till att ta hand om skräp i haven och öka kunskapen om frågorna. Syftet med Helcoms regionala åtgärdsplan är att marint avfall ska ha minskat avsevärt till 2025 jämfört med 2015 och att skador på kust- och havsmiljön ska förhindras.

I kommissionens ovan nämnda paket om cirkulär ekonomi anges att kommissionen kommer att vidta åtgärder för att uppfylla målet om att avsevärt minska det marina avfallet. Kommissionen hänvisar i denna del till sitt meddelande den 2 juli 2014 Mot ett kretsloppssamhälle: Program för ett avfallsfritt Europa (KOM(2014) 398) enligt vilket den kommer att föreslå ett önskvärt minskningsmål för marint avfall i EU på 30 procent senast 2020 för de tio vanligaste typerna av avfall på stränder samt för fiskeredskap som hittas i havet. Av förslaget till ändringar av avfallsdirektiv framgår vidare att det ställs krav på att avfallsplanerna ska innehålla åtgärder mot nedskräpning och för uppstädning av skräp.

Havs- och vattenmyndigheten beslutade, med stöd av havsmiljöförordningen (2010:1341), den 14 december 2015 om ett åtgärdsprogram för havsmiljön. Syftet med åtgärdsprogrammet är att uppnå god miljöstatus i Nordsjön och Östersjön. De beslutade åtgärderna ska med start 2016 genomföras av angivna myndigheter och kommuner och bl.a. följande åtgärder handlar om marint avfall:

- Havs- och vattenmyndigheten ska bl.a. främja en effektiv och hållbar insamling av förlorade fiskeredskap, i samverkan med Naturvårdsverket ta fram en nationell informationskampanj om skräp i den marina miljön och stödja initiativ som främjar strandstädning i särskilt drabbade områden.
- Naturvårdsverket ska bl.a. inkludera marint skräp i relevanta avfallsplaner inklusive de kommunala avfallsplanerna, prioritera materialströmmar av plast och utreda styrmedel i syfte att minska förekomsten av plast i den marina miljön.
- Kommunerna ska bl.a. i sina avfallsplaner belysa hur avfallshanteringen kan bidra till att minska uppkomsten av marint skräp.

I Naturvårdsverkets regleringsbrev för 2016 finns ett uppdrag om åtgärder för minskad nedskräpning. Enligt uppdraget ska Naturvårdsverket bl.a. utreda om kompletterande finansieringsformer och/eller åtgärder för omhändertagande

av marint skräp på stränder behövs, och i så fall föreslå olika alternativ. Uppdraget ska redovisas till Miljö- och energidepartementet senast den 31 oktober 2016.

Utskottets ställningstagande

Plast i marina miljöer m.m.

Med hänvisning till redovisningen ovan och då bl.a. de uppdrag som getts till Naturvårdsverket föreslår utskottet att motionerna 2015/16:818 (S) yrkande 1 och 2015/16:2162 (S) samt kommittémotion 2015/16:2533 (SD) yrkandena 5–7 lämnas utan vidare åtgärd.

Strandstädning

Utskottet noterar att regeringen har valt att stödja särskilt drabbade kustkommuner genom ett särskilt anslag till Havs- och vattenmyndigheten som finansierar projektet Ren och attraktiv kust fram till 2018. Projektet syftar bl.a. till att motverka marint skräp i såväl förebyggande som operativa insatser. Vidare bör betydelsen av att Sverige är fortsatt aktiv i de regionala samarbetena kring Östersjön och Nordsjön för att minska källorna till det marina skräpet uppmärksammas. Med det anförda och i avvaktan på att Naturvårdsverket redovisar sitt uppdrag avseende minskad nedskräpning föreslår utskottet att motionerna 2015/16:1554 (M) yrkandena 1 och 2, 2015/16:937 (C) samt kommittémotion 2015/16:2784 (FP) yrkande 2 lämnas utan vidare åtgärd.

Nedskräpning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om sanktioner vid nedskräpning och om information för att förhindra nedskräpning.

Motionerna

I motion 2015/16:1158 av Patrick Reslow (M) anförts att lagstiftningen bör ses över så att det blir möjligt att utfärda ordningsbot för nedskräpning i form av cigarettfimpar och tuggummin.

Enligt motion 2015/16:1959 av Fredrik Christensson (C) bör förutsättningarna för att ge även kommunerna möjlighet att bötfälla för nedskräpning utredas.

Enligt motion 2015/16:1573 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) bör möjligheterna att på bredden på nytt informera svenska folket om vikten av att ta hand om avfall både i hemmet och i naturen ses över.

Kompletterande uppgifter

Av 29 kap. 7 § miljöbalken följer att den som med uppsåt eller av oaktsamhet skräpar ned utomhus på en plats som allmänheten har tillträde eller insyn till döms för nedskräpning till böter eller fängelse i högst ett år. I 7 a § samma kapitel fastställs att den som begår en gärning som avses i 7 § döms för nedskräpningsförseelse till penningböter, om nedskräpningen är att anse som mindre allvarlig. I författningskommentaren till 7 a § anges bl.a. följande (prop. 2010/11:125 s. 42–43):

Nedskräpningsförseelser som är ringa ska inte medföra straffansvar. Gränsdragningen i förhållande till vad som är ringa brott kan i första hand komma att aktualiseras när det gäller mera bagatellartade situationer. Att slänga ifrån sig ett enstaka kolapapper, en enstaka cigarettfimp, biljett eller ett tuggummi bör även i fortsättningen som regel falla utanför det straffbara området. Detta trots att sådana handlingar omfattas av nedskräpningsförbudet och innehåller ett visst mått av hänsynslöst och klandervärt beteende. Som anförts i allmänmotiveringen måste frågan om en gärning ska bedömas som ringa och därmed straffri emellertid göras utifrån gärningens förhållande till den aktuella straffbestämmelsens skyddssyfte. Det förhållande att en handling varit en del av en allvarlig kollektiv nedskräpning är en omständighet som det behöver tas hänsyn till inom ramen för denna bedömning. Det straffbara området är oförändrat. För straffansvar krävs, liksom är fallet i fråga om 7 §, uppsåt eller oaktsamhet.

Naturvårdsverket har inom ramen för ett regeringsuppdrag om en särskild satsning för minskad nedskräpning tillsammans med Håll Sverige Rent tagit fram en vägledning om strategiskt arbete i nedskräpningsfrågor (Naturvårdsverkets rapport 6551, Strategiskt arbete för minskad nedskräpning, Vägledning för kommuner, april 2013). Vägledningen är avsedd att stötta kommunernas strategiska arbete för att minska nedskräpningen och sprida kunskap om metoder, verktyg och arbetssätt.

Regeringen har i Naturvårdsverkets regleringsbrev för 2016 gett Naturvårdsverket ett uppdrag om åtgärder för minskad nedskräpning. Naturvårdsverket ska

- utvärdera nedskräpningsbotens styreffekt för att minska nedskräpningen och vid behov lämna förslag på nödvändiga förändringar
- utreda och föreslå hur det nationella förebyggandearbetet mot nedskräpning kan säkerställas
- utreda om kompletterande finansieringsformer och/eller åtgärder för omhändertagande av marint skräp på stränder behövs, och i så fall föreslå olika alternativ
- utreda och föreslå hur lagen (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning kan ändras så att kommunerna får ansvar för att beakta miljöaspekter i naturmiljöer och utföra renhållning även inom sådana områden.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljö- och energidepartementet) senast den 31 oktober 2016.

I Naturvårdsverkets regleringsbrev för 2016 fastställs att 2 miljoner kronor ska gå till stiftelsen Håll Sverige Rent.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är mot bakgrund av redovisningen ovan inte berett att föreslå någon åtgärd med anledning av motionerna 2015/16:1158 (M) och 2015/16:1959 (C) som därmed avstyrks.

Utskottet anser att det behöver göras mer för att motverka nedskräpningen i naturen. Som redovisas ovan har Naturvårdsverket inom ramen för ett regeringsuppdrag om en särskild satsning för minskad nedskräpning tillsammans med Håll Sverige Rent tagit fram en vägledning om strategiskt arbete i nedskräpningsfrågor. Vidare noterar utskottet att Naturvårdsverket i sitt regleringsbrev för 2016 getts ett uppdrag om åtgärder för minskad nedskräpning samt att stiftelsen Håll Sverige Rent i samma regleringsbrev anvisats särskilda medel. Med det anförda anser utskottet att motion 2015/16:1573 (M) kan lämnas utan vidare åtgärd.

Pantsystem m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om gemensamma pantsystem för burkar och petflaskor inom EU respektive Norden och om bilaterala avtal eller andra lösningar för pant på burkar och petflaskor.

Motionerna

I motion 2015/16:443 av Suzanne Svensson m.fl. (S) anförs att det bör införas ett gemensamt pantsystem i EU för aluminiumburkar och petflaskor.

Enligt motion 2015/16:3102 av Markus Wiechel (SD) bör regeringen arbeta för att införa ett gemensamt pantsystem för petflaskor och burkar i hela Norden.

Enligt motion 2015/16:2596 av Hans Wallmark m.fl. (M) bör regeringen återkomma och redovisa åtgärder och initiativ som Sverige hittills har vidtagit för att åstadkomma ett avtal eller någon annan bilateral lösning för pant på burkar och petflaskor mellan Sverige–Danmark, Sverige–Norge och Sverige–Finland–Åland. En sådan redovisning bör också omfatta burkar när det gäller Sverige–Tyskland.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

I betänkande 2014/15:MJU8 anförde utskottet bl.a. följande när det gäller frågan om pantsystem för olika dryckesförpackningar:

Utskottet har tidigare behandlat frågan om ett gemensamt nordiskt pantsystem för dryckesförpackningar (bet. 2010/11:MJU17). Utskottet ansåg att Nordiska rådets initiativ var vällovligt och kunde vara ett steg mot ett gränsöverskridande samarbete när det gäller pantsystem, men att resultatet från kommissionens då pågående arbete med ett eventuellt EU-gemensamt system borde avvaktas. Enligt Miljö- och energidepartementet pågår för närvarande inget arbete i Regeringskansliet när det gäller nordisk pant eller EU-pant. Utskottet noterar att de övriga nordiska regeringarna inte har varit aktiva när det gäller frågan om nordisk pant.

Klimat- och miljöminister Åsa Romsons svarade den 27 maj 2015 på en fråga (2014/15:533) om pant på burkar och petflaskor. Hon anförde då i huvudsak att det är angeläget att förpackningarna samlas in och återvinns och att det är viktigt att systemen är enkla att förstå och lättillgängliga för konsumenterna. I svaret konstaterade ministern vidare att Nordiska ministerrådet vid flera tillfällen har uttalat sig i frågan och framfört att det är regeringarnas uppfattning att man för att lösa problemen med den gränsöverskridande handeln bör inrikta sig på att sluta bilaterala avtal mellan de länder där handeln är störst, dvs. mellan Tyskland och Danmark, vilket har skett. Hon framhöll vidare att det i likhet med vad tidigare regeringar har konstaterat är viktigast att se till att burkarna samlas in och återvinns, vilket i dag sker i nationella pantsystem i de nordiska länderna. Det svenska pantsystemet som drivs av Returpack AB tar enligt svaret också emot och materialåtervinner burkar från andra länder, men då betalas ingen pant ut, därutöver finns särskilda system för insamling av förpackningar generellt som också materialåtervinner förpackningarna.

Enligt information från Miljö- och energidepartementet skickade regeringarna i Sverige, Norge och Danmark i december 2015 ett gemensamt svar till Nordiska rådet efter rådets rekommendationer i oktober 2015 om att ingå avtal om ömsesidiga pantsystem för aluminiumburkar och petflaskor. I svaret angav länderna bl.a. att de redan som svar på en rekommendation 2010 konstaterat att de anser att pantsystemen i Norden fungerar bra och att returgraden är hög i alla länder. I svaret angavs vidare att Nordiska ministerrådet vid ett flertal tillfällen har framfört att det är regeringarnas uppfattning att man för att lösa problemen med den gränsöverskridande handeln bör inrikta sig på att sluta bilaterala avtal mellan de länder där handeln är störst, nämligen mellan Danmark och Tyskland och delvis också mellan Finland och Estland. Regeringarna konstaterade vidare att Danmark och Tyskland har tecknat ett avtal om dansk och tysk pant och att det innebär att den största strömmen av gränshandel av burkar och flaskor omfattas av ett avtal. Regeringarna angav slutligen att de mot denna bakgrund anser att det inte finns några skäl att överväga särskilda avtal om ömsesidiga pantsystem för aluminiumburkar och petflaskor.

Vid miljørådets möte den 16 december 2015 lade Belgien fram ett förslag om möjligheterna att utveckla ett EU-system för pant för förpackningar. Den svenska ståndpunkten var i huvudsak att Sverige har positiva erfarenheter av ett nationellt retur- och pantsystem för flaskor och burkar och att

kommissionen, om ett gemensamt system ska införas på EU-nivå, behöver utreda och analysera hur ett sådant system skulle administreras och vilka konsekvenser detta skulle få i sin helhet, särskilt för de redan etablerade nationella systemen.

Utskottets ställningstagande

Det är angeläget att förpackningar samlas in och återvinns och att systemen är enkla att förstå och lättillgängliga för konsumenterna. Utskottet anser, i likhet med vad som redovisats ovan (Miljö- och energidepartementet), att man för att lösa problemen med den gränsöverskridande handeln bör inrikta sig på att sluta bilaterala avtal mellan de länder där handeln är störst. Det finns därför inte något skäl att överväga särskilda avtal om ömsesidiga pantsystem för aluminiumburkar och petflaskor. Motionerna 2015/16:443 (S), 2015/16:2596 (M) och 2015/16:3102 (SD) avstyrks därmed.

Övrigt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om biltvättar, tillståndskrav för kompostering, krav på rötning av matavfall för produktion av biogas och förbränning av döda djur och slaktavfall.

Jämför reservation 7 (M) och 8 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2015/16:2602 av Ulf Berg m.fl. (M) yrkande 8 anförs att den nuvarande lagstiftningen för biltvättar bör ses över. Enligt motionen är många kommuner i dag osäkra på hur nuvarande lagstiftning ska tolkas när det gäller biltvätt där rening saknas, så som på garageuppfarter och parkeringsplatser. Motionärerna menar att det bör tydliggöras att det inte är tillåtet med biltvätt utan adekvat rening. Vidare bör kommunernas möjligheter att utöva tillsyn och besluta om sanktioner ses över.

I motion 2015/16:936 av Rickard Nordin (C) anförs att tillståndskravet i avfallsförordningen för varmkompost bör strykas. Motionären hänvisar till regeln i 45 § avfallsförordningen som säger att den som äger en fastighet där avfall finns och avser att på fastigheten kompostera eller på annat sätt återvinna eller bortskaffa annat hushållsavfall än trädgårdsavfall, ska anmäla detta till kommunen. Motionären menar att denna anmälningsplikt är ett onödigt regelkrångel, att de flesta antagligen inte känner till regeln och att de som känner till regeln får betala för att de gör en insats för miljön. Även i motion 2015/16:3077 av Markus Wiechel (SD) anförs att tillståndskravet för kompostering bör strykas. Motionären anför att kompostering är ett exempel

där man som fastighetsägare kan nyttja hushållsavfall i sin trädgård, och göra någonting positivt av det avfall som annars skulle behöva transporteras bort, men att det finns en onödig regel i avfallsförordningen (§45) som tvingar fastighetsägare att anmäla kompostering till kommunen. Enligt motionären bör det inte finnas något hinder för en fastighetsägare att kompostera sitt hushållsavfall så länge det görs på ett sätt som inte skadar naturen eller på annat sätt stör omgivningen.

Enligt motion 2015/16:2124 av Karin Svensson Smith och Rasmus Ling (båda MP) yrkande 2 bör det införas ett krav om att minst 50 procent av allt matavfall i kommuner med mer än 10 000 invånare samlas in separat och rötas för produktion av biogas.

I kommittémotion 2015/16:2078 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkande 26 anförs att regeringen bör verka för att fler djurslag och slaktavfall ska kunna brännas i gårdspannor och värmeverk.

Kompletterande uppgifter

Biltvättar

Av de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken framgår att alla som avser att vidta en åtgärd måste skaffa sig tillräcklig kunskap för att åtgärden inte ska medföra skada eller olägenhet för miljön eller människors hälsa (2 kap. 2 § miljöbalken). Den som utför åtgärden måste även vidta de försiktighetsmått som behövs för att förhindra sådan skada eller olägenhet. Vid yrkesmässig verksamhet ska bästa möjliga teknik användas. Försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön (2 kap. 3 § miljöbalken).

Enligt information från Naturvårdsverket bedömer verket att det inte finns lagstöd för en kommun att utfärda ett generellt förbud mot biltvätt på gatan enligt miljöbalken. Däremot får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. En myndighet får dock inte ta till mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet. Enligt Naturvårdsverket har många kommuner infört förbud mot biltvätt på gatan i sina lokala hälsoskydds föreskrifter. Kommunerna stöder sig då på 40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd som ger kommunerna möjlighet att utfärda föreskrifter om skydd för ytvattentäkter och grundvattentäkter om det behövs för att förhindra olägenheter för människors hälsa. Enligt Naturvårdsverket är det dock högst tveksamt att en kommun i sina föreskrifter skulle kunna behandla hela kommunen som ett område för skydd för ytvattentäkter och grundvattentäkter. Naturvårdsverket förespråkar informationsinsatser som motiverar bilägarna att välja ett mindre miljöskadligt alternativ.

Kompostering, mat- och slaktavfall m.m.

Av 45 § avfallsförordningen (2011:927) framgår att den som äger eller har nyttjanderätt till en fastighet där avfall finns och avser att på fastigheten kompostera eller på annat sätt återvinna eller bortskafta annat hushållsavfall än trädgårdsavfall ska anmäla detta till kommunen. Bestämmelsen har sin bakgrund i EU:s avfallsdirektiv.

Enligt miljömålssystemets etappmål Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan ska åtgärder vidtas så att minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas till vara och minst 40 procent av matavfallet behandlas så att även energi tas till vara. Detta ska vara uppnått senast 2018.

I budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 20) anges när det gäller etappmålet om ökad resurshushållning i livsmedelskedjan att den biologiska återvinningen av matavfall ökar. Enligt propositionen ökade den mängd matavfall som återvinns genom biologisk behandling där näringsämnen tas till vara från 25 procent 2012 till 31 procent 2013. Samtidigt anförs att takten behöver ökas och att mängden matavfall som rötas nästan behöver fördubblas för att Sverige ska klara återvinningsmålet på 50 procent.

Ett av de prioriterade områdena i kommissionen föreslagna paket om cirkulär ekonomi är matavfall (se även avsnittet Cirkulär ekonomi m.m.). Enligt förslaget kommer kommissionen bl.a. att utveckla en gemensam EU-metod för att mäta matavfall, skapa en plattform för att utbyta bästa praxis och vidta åtgärder för att förtydliga EU:s lagstiftning om avfall, livsmedel och foder. Av regeringens faktapromemoria om förslaget framgår att matavfall och matsvinn är en prioriterad fråga för regeringen.

Den centrala regleringen om hur animaliska biprodukter ska omhändertas finns i EU:s lagstiftning om animaliska biprodukter (ABP-lagstiftningen).² I ABP-lagstiftningen finns folk- och djurhälsobestämmelser om insamling, transport, lagring, bearbetning och användning eller bortskaftande av animaliska biprodukter och framställda produkter, så att dessa produkter inte innebär några risker för människors eller djurs hälsa. Hela djurkroppar får förbrännas i t.ex. gårdspannor som Jordbruksverket har godkänt med stöd av ABP-lagstiftningen. När det gäller större anläggningar får alla typer av animaliska biprodukter förbrännas i anläggningar godkända enligt miljölagstiftningen för förbränning av avfall och med miljötillstånd att ta emot den aktuella typen av material. ABP-lagstiftningen kräver dessutom att anläggningen är registrerad och följer vissa krav i fråga om smittskydd och spårbarhet.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel, och kommissionens förordning (EU) nr 142/2011 av den 25 februari 2011 om genomförande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 och av rådets direktiv 97/78/EG vad gäller vissa prover och produkter som enligt det direktivet är undantagna från veterinärkontroller vid gränsen.

Utskottets ställningstagande

Som framgår av redovisningen ovan finns det inte lagstöd för att en kommun skulle kunna införa ett generellt förbud mot att tvätta bilar på gatan. Det är även högst tveksamt att en kommun i sina föreskrifter skulle kunna behandla hela kommunen som ett område för skydd för ytvattentäcker och grundvattentäcker och därigenom förhindra biltvätt på gatan. Av miljöbalken framgår att alla som avser att vidta en åtgärd, även en privatperson som tänker tvätta sin bil, måste agera på ett sådant sätt att det inte finns risk för skada på miljön. Utskottet förordar mot denna bakgrund, i likhet med Naturvårdsverket, informationsinsatser som motiverar bilägarna att välja ett mindre miljöskadligt alternativ. Därmed avstyrks motion 2015/16:2602 (M) yrkande 8.

En fastighetsägare som vill ha en kompost för annat hushållsavfall än trädgårdsavfall måste enligt avfallsförordningen göra en anmälan om detta till kommunen. Utskottet är inte berett att tillstyrka förslag om att stryka detta krav som har sin bakgrund i EU:s avfallsdirektiv. Därmed avstyrks motionerna 2015/16:936 (C) och 2015/16:3077 (SD).

När det gäller hanteringen av matavfall erinrar utskottet om etappmålet i miljömålssystemet Ökad resurshushållning i livsmedelskedjan. Åtgärder ska vidtas så att minst 50 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring tas till vara och minst 40 procent av matavfallet behandlas så att även energi tas till vara. Detta ska vara uppnått senast 2018. Vidare noteras den positiva utveckling som redovisas i budgetpropositionen för 2016 när det gäller den biologiska återvinningen av matavfall. Utskottet konstaterar avslutningsvis att regeringen i sitt fortsatta arbete med anledning av kommissionens meddelande om den cirkulära ekonomin prioriterar frågan om matavfall och matsvinn. Motion 2015/16:2124 (MP) yrkande 2 kan med det anförda lämnas utan vidare åtgärd.

Med hänvisning till de krav som redovisats ovan när det gäller omhändertagande av animaliska biprodukter avstyrks motion 2015/16:2078 (SD) yrkande 26.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (S, M, SD och C) om sanering av vattentäcker, avveckling av vindkraftverk, producentansvar för textilier, uttjänta och övergivna båtar samt ägarlösa bilar som rör samma frågor som har behandlats tidigare under valperioden.

Jämför särskilda yttrandena 1 (M), 2 (SD) och 3 (C).

Utskottets ställningstagande

De motionsförslag som tas upp i bilaga 2 rör samma eller i huvudsak samma frågor som har behandlats tidigare under valperioden i utskottets betänkande

2014/15:MJU8 Avfall och kretslopp och i trafikutskottets betänkande 2014/15:TU10 Fordons- och vägtrafikfrågor. Riksdagen avslög i enlighet med utskottens förslag motionsyrkandena. Utskottet ser ingen anledning att nu göra någon annan bedömning och avstyrker därför motionsförslagen.

Reservationer

1. Efterbehandling av förorenade områden m.m., punkt 3 (SD)

av Martin Kinnunen (SD) och Anders Forsberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2909 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 1–4 och
avslår motionerna
2015/16:861 av Penilla Gunther (KD) och
2015/16:910 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M) yrkande 1.

Ställningstagande

Arbetet med att kartlägga och åtgärda förorenade områden måste ges ökad prioritet och bostadsbyggande ska vid sidan av miljönytta kunna vara styrande vid prioritering av sanering av mark. Vidare bör det utredas hur sanering av mark kan ske mer effektivt. För att möjliggöra ökad effektivitet i arbetet med att sanera förorenade områden bör dessutom miljöbalkens regler om förorenarens ansvar ses över. Det är grundläggande att den som har orsakat en skada ska bekosta saneringen men eftersom det ofta är omöjligt att identifiera någon som kan betala faller ett stort ansvar på staten. Enskilda aktörer som kommer in som ägare av mark i ett skede långt efter att en förorening har ägt rum, och som saknar koppling till tidigare ägare, ska inte tvingas ta ansvar för tidigare föroreningar. Staten bör ta ett större ansvar på detta område, både av miljöskäl och för att inte näringslivet ska drabbas på ett orimligt sätt. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

2. Insamlingsansvar för förpackningar m.m., punkt 5 (S, MP, V)

av Matilda Ernrans (S), Isak From (S), Jan-Olof Larsson (S), Stina Bergström (MP), Monica Haider (S), Jens Holm (V), Marianne Pettersson (S) och Johan Büser (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna
2015/16:1362 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, FP, KD) yrkande 17,
2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 15 och
2015/16:2719 av Cecilia Widegren (M).

Ställningstagande

Som regeringen anför i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 20) bör en giftfri, resurseffektiv cirkulär ekonomi eftersträvas. Målet måste vara att styra avfallet bort från deponering och mot ett resursutnyttjande genom förebyggande av avfall, återanvändning, materialåtervinning och förbränning med energiutvinning. I likhet med regeringen anser vi därför att det är nödvändigt att åstadkomma en ambitionshöjning i fråga om enkelhet och tillgänglighet för hushåll och andra för insamling av det dagliga avfallet och framhåller att möjligheten att källsortera avfall måste förenklas genom att samla ansvaret för insamlingen hos kommunerna med bibehållet producentansvar. I juni 2015 fick en utredare inom Regeringskansliet i uppdrag att föreslå hur en förändring av ansvaret för den fysiska insamlingen av förpackningsavfall och returpapper från hushållen skulle kunna utformas. Utredaren ska bl.a. lämna förslag på hur en ansvarsförändring, där kommunerna tar över detta ansvar, ska fungera i alla delar och hur en övergångslösning ska utformas. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2016. Vi föreslår därför att motionerna 2015/16:1362 (C, M, FP, KD) yrkande 17, 2015/16:1935 (KD) yrkande 15 och 2015/16:2719 (M) yrkande 17 avslås.

3. Återvinning för hushåll, punkt 6 (M, C, L, KD)

av Kristina Yngwe (C), Jonas Jacobsson Gjörtler (M), Johan Hultberg (M), Åsa Coenraads (M), Gunilla Nordgren (M), Lars Tysklind (L) och Lars-Axel Nordell (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:1362 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, FP, KD) yrkande 18.

Ställningstagande

Vi behöver bättre ta till vara på avfall och öka möjligheterna till återvinning och det behöver vara enkelt för hushåll och företag att bidra till detta. Bättre insamling och återvinning av avfall leder till att miljöfarliga ämnen kan tas om hand och kretsloppen avgiftas, inte minst är det önskvärt att insamling och återvinning av textilier, kläder och elektronik ökar. Under Alliansens

regeringstid fattades beslut om ett sammanhållet paket för hållbara kretslopp med syfte att skapa långsiktiga och förutsägbara spelregler för alla inblandade aktörer. Paketet med förslag syftade till att främja utveckling av ny teknik och innovationer, möjliggöra en effektiv tillsyn och tydliggöra ansvarsfördelningen. Det måste bli ännu enklare för hushållen att lämna in material till återvinning, återanvändning och insamling, inte minst vad gäller textilier, kläder och elektronik. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

4. Incitament för cirkulär ekonomi, punkt 7 (C, V)

av Kristina Yngwe (C) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkänner detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2370 av Anders W Jonsson m.fl. (C) yrkande 11.

Ställningstagande

Sverige behöver bli mer resurseffektivt. Det som förr ansågs värdelöst är i dag en resurs. Dagens regelverk är inte utformat för den moderna teknikens möjligheter. För att stärka en cirkulär ekonomi bör incitament skapas och regler förenklas för att tillvarata tidigare avfall från exempelvis gruvor och nedlagda deponier. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

5. Plast i marina miljöer m.m., punkt 8 (SD)

av Martin Kinnunen (SD) och Anders Forsberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkänner detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2533 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 5–7 och
avslår motionerna
2015/16:818 av Åsa Westlund och Lena Hallengren (båda S) yrkande 1 och
2015/16:2162 av Mattias Jonsson och Adnan Dibrani (båda S).

Ställningstagande

Förekomsten av plast i marin miljö och andra ekosystem är ett tilltagande problem. Marin nedskräpning utgör ett större problem eftersom materialet sprids, bryts ned och tenderar att tas upp av vattenlevande djur i marina miljöer. Det krävs en helhetsstrategi i arbetet för att reducera dessa problem. Ökade resurser bör därför avsättas för att kartlägga flödena av plast, både mikroplast och makroplast, i samhället. Vidare bör arbetet med att lyfta problematiken i internationella forum intensifieras. Det är uppenbart att Sverige har en möjlighet att göra skillnad i synnerhet i Östersjön där Sverige är det land som har den längsta kusten. Åtgärder behövs också för att minska den totala användningen av plastprodukter. Makroplast, påsar och andra föremål sönderdelas och bildar med tiden (sekundär) mikroplast. Så kallad primär mikroplast förekommer i t.ex. kroppsvårdsprodukter. Plasterna kan ätas av vattenlevande djur varefter de förflyttas uppåt i näringskedjan. Det inerta materialet kan vara skadligt i sig, men plasterna kan också transportera miljögifter. Makroplast i naturen är dessutom helt enkelt misspyrdande till lands, till havs eller utmed stränder. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

6. Strandstädning m.m., punkt 9 (M, C, L, KD)

av Kristina Yngwe (C), Jonas Jacobsson Gjørtler (M), Johan Hultberg (M), Åsa Coenraads (M), Gunilla Nordgren (M), Lars Tysklind (L) och Lars-Axel Nordell (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2015/16:2784 av Lars Tysklind m.fl. (FP) yrkande 2 och avslår motionerna

2015/16:937 av Rickard Nordin (C) och

2015/16:1554 av Cecilie Tenfjord-Toftby och Hans Rothenberg (båda M) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Staten bör långsiktigt ta en större del av ansvaret för att städa våra stränder. Det är kustkommunerna som drabbas av skräpet men det är till stor del inte invånarna i kustkommunerna som är skyldiga till nedskräpningen. Havs- och vattenmyndigheten bör därför få i uppdrag att till kommuner fortsatt fördela statliga medel för städning av stränder. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

7. Biltvättar, punkt 12 (M)

av Jonas Jacobsson Gjörtler (M), Johan Hultberg (M), Åsa Coenraads (M) och Gunilla Nordgren (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2015/16:2602 av Ulf Berg m.fl. (M) yrkande 8.

Ställningstagande

Många kommuner är i dag osäkra på hur den nuvarande lagstiftningen ska tolkas när det gäller biltvätt där rening saknas, såsom på garageuppfarter och parkeringsplatser. Enligt miljöbalken ska man som enskild vidta de försiktighetsåtgärder som krävs för att inte orsaka skada på människors hälsa eller miljön. Hur detta ska tolkas i praktiken behöver tydliggöras. Regeringen bör därför ges i uppdrag att se över gällande lagstiftning. Det bör tydliggöras att det inte är tillåtet med biltvätt utan adekvat rening. Kommunernas möjligheter att utöva tillsyn bör också ses över inklusive sanktionsmöjligheter. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

8. Slaktavfall m.m., punkt 14 (SD)

av Martin Kinnunen (SD) och Anders Forsberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2015/16:2078 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkande 26.

Ställningstagande

Som djurhållare är man skyldig att ta hand om döda djur och slaktbiprodukter på ett säkert sätt för att undvika risk för spridning av smittsamma sjukdomar. Normalt ska slaktavfall eller kadaver sändas till en godkänd eller registrerad anläggning eller mottagare. Man får också gräva ned döda sällskapsdjur och

hästar i hela landet men måste följa kommunens anvisningar och EU-lagstiftningens krav på nedgrävning. Det finns även undantag för en del slaktbiprodukter som får grävas ned. Till exempel gäller det avfall från vilthanteringsanläggningar, renslakt och husbehovsslakt. Slaktbiprodukter som uppstår vid bl.a. jakt för eget eller jaktlagets bruk kan lämnas kvar i skogen. För lantbruk med fjäderfä- och svinproduktion som har gårdspanna finns i dag möjlighet att få pannan godkänd av Jordbruksverket för förbränning av gårdens döda djur. Regeringen bör verka för att fler djurslag och slaktavfall ska kunna brännas i gårdspannor och värmeverk. Det som anförs ovan bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklad, punkt 15 (M)

Jonas Jacobsson Gjörtler (M), Johan Hultberg (M), Åsa Coenraads (M) och Gunilla Nordgren (M) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. När det gäller våra förslag hänvisar vi till våra nu aktuella motioner. Vi vidhåller de synpunkter vi framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

2. Motioner som bereds förenklad, punkt 15 (SD)

Martin Kinnunen (SD) och Anders Forsberg (SD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. När det gäller våra förslag hänvisar vi till våra nu aktuella motioner. Vi vidhåller de synpunkter vi framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

3. Motioner som bereds förenklad, punkt 15 (C)

Kristina Yngwe (C) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. När det gäller våra förslag hänvisar vi till vår nu aktuella motion. Vi vidhåller de synpunkter vi framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2015/16:45 Riksrevisionens rapport om tillsyn över transporter av farligt avfall

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:276 av Finn Bengtsson och Michael Svensson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag till lagändringar för att säkrare ekonomiskt trygga ansvarsfördelningen vid avveckling av uttjänta vindkraftverk och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:433 av Edward Riedl och Finn Bengtsson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra i lag och förordning så att en systematisk återvinning av nedskräpande och uttjänta fritidsbåtar kommer till stånd och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:443 av Suzanne Svensson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett gemensamt pantsystem i EU för aluminiumburkar och petflaskor och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:475 av Linus Sköld m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur problemet med skrotbilsdumpning kan adresseras och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:539 av Christina Örnebjär (FP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av fortsatta och djupare undersökningar av Kvarntorpsområdet i Kumla och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ekonomiskt statligt stöd för att kunna sanera Kvarntorpsområdet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:619 av Roza Güclü Hedin m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheter till lösningar på problemet med ägarlösa båtar som skräpar ned, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:818 av Åsa Westlund och Lena Hallengren (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mikroplast och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:861 av Penilla Gunther (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en plan för avfalls- och återvinningssystem bör upprättas för alla energislag, där även förslag på finansiering ingår, och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:910 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ansvarsfrågan för efterbehandling av förorenade områden bör förtydligas och regelverket ses över och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:936 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stryka tillståndskravet för varmkompost i avfallsförordningen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:937 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav på en översyn av ansvaret och kostnaderna för städning av stränder på grund av marint skräp och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1032 av Tomas Eneroth (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn gällande ökad samverkan och kontroller av misstänkt olagliga avfallstransporter och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1158 av Patrick Reslow (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att utfärda ordningsbot för nedskräpning i form av cigarettfimpar och tuggummin och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1320 av Sara-Lena Bjälkö (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om riktlinjer vid avveckling av vindkraft och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1362 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, FP, KD):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ansvaret för insamling och återvinning av förpackningar och tidningar även fortsatt bör ligga på producenterna samtidigt som förutsättningarna för närmare samarbete med, och inflytande för, kommunerna stärks och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det ännu enklare för hushållen att lämna in material till återvinning, återanvändning och insamling, inte minst textilier, kläder och elektronik, och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1515 av Caroline Helmersson Olsson och Hans Ekström (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ändra regelverket så att kommuner eller andra offentliga aktörer får rätt att föra bort övergivna båtar, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1554 av Cecilie Tenfjord-Toftby och Hans Rothenberg (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna för en långsiktig organisering och finansiering av strandstädningen vid våra kuster och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda om det finns möjlighet för ett EU-samarbete för att minska andelen marint skräp från källan och ta fram en långsiktig strategi för insamling och finansiering av hanteringen av marint skräp och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1573 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att på bredden påminna svenska folket om vikten av att ta hand om avfall både i hemmet och i naturen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1741 av Jesper Skalberg Karlsson (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se till att de illegala avfallstransporterna kartläggs, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör besluta om hur länsstyrelsernas tillsynsansvar för transporter av farligt avfall ska vara organiserat och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda om de svenska straffreglerna beträffande olagliga avfallstransporter behöver ändras och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att producentansvaret bör fortsätta att gälla för förpackningsinsamling och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1959 av Fredrik Christensson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att ge kommunerna möjlighet att bötfälla för nedskräpning och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2078 av Anders Forsberg m.fl. (SD):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att fler djurslag och slaktavfall ska kunna brännas i gårdspannor och värmeverk och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2124 av Karin Svensson Smith och Rasmus Ling (båda MP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett krav bör införas om att minst 50 procent av allt matavfall i kommuner med mer än 10 000 invånare samlas in separat och rötas för produktion av biogas, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2162 av Mattias Jonsson och Adnan Dibrani (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för minskad användning av plastpåsar till förmån för alternativa lösningar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2370 av Anders W Jonsson m.fl. (C):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa producentansvar för textilier och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa incitament för att stärka en cirkulär ekonomi och tillkännager detta för regeringen.

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna för sanering av vattentäkter som har blivit påverkade av oaktsam användning av farliga kemikalier och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2533 av Martin Kinnunen m.fl. (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det krävs en helhetsstrategi i arbetet för att reducera problemen med plast i marin miljö och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ökade resurser bör avsättas för att kartlägga flödena av plast, både mikroplast och makroplast, i samhället och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att åtgärder bör vidtas för att minska den totala användningen av plastprodukter och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2596 av Hans Wallmark m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkomma med åtgärder över vilka initiativ och konkreta åtgärder Sverige hittills vidtagit för att åstadkomma ett avtal eller någon annan bilateral lösning för pant på burkar och petflaskor mellan Sverige–Danmark, Sverige–Norge och Sverige–Finland–Åland och endast burkar när det gäller Sverige–Tyskland och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2602 av Ulf Berg m.fl. (M):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över nuvarande lagstiftning för biltvättar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2719 av Cecilia Widegren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta miljönyttan gå före ideologi för att möjliggöra bästa möjliga producentansvar för bättre klimat och miljö och därmed avvisa monopollösningar, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2784 av Lars Tysklind m.fl. (FP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten ska ta ett större ansvar för städning av våra stränder och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2854 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vindkraftsexploatorer ska fondera medel för framtida rivning av vindkraftverken och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2909 av Martin Kinnunen m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetet med att kartlägga och åtgärda förorenade områden måste ges ökad prioritet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bostadsbyggande vid sidan av miljönytta ska kunna vara styrande vid prioritering av sanering av mark och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur sanering av mark kan ske mer effektivt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att miljöbalken bör ses över för att möjliggöra ökad effektivitet i arbetet med att sanera förorenade områden och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3077 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stryka tillståndskravet för kompostering och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3102 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för att införa ett gemensamt pantsystem i hela Norden och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 15

Motion	Motionärer	Yrkanden
15. Motioner som bereds förenklat		
2015/16:276	Finn Bengtsson och Michael Svensson (båda M)	
2015/16:433	Edward Riedl och Finn Bengtsson (båda M)	
2015/16:475	Linus Sköld m.fl. (S)	
2015/16:619	Roza Güclü Hedin m.fl. (S)	
2015/16:1320	Sara-Lena Bjälkö (SD)	
2015/16:1515	Caroline Helmersson Olsson och Hans Ekström (båda S)	
2015/16:2370	Anders W Jonsson m.fl. (C)	10 och 16
2015/16:2854	Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD)	15